

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-520

14.6.2022

Gjensidige Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Offshorearbeider – tinnitus etter øreskylt – arbeidsulykke – yfl. § 11 første ledd bokstav a og c.

Forsikrede opplevde i januar 2017 plager i øret etter en helikoptertur og fikk utført en øreskylting offshore. Etter behandlingen ble det notert at forsikrede fikk tinnitus etter øreskyltingen. Da skaden ble meldt til Nav i desember 2017, oppga forsikrede at han ved behandlingen fikk et "voldsomt trykk" i øret. Den skriftlige dokumentasjonen fra 2020 beskrev at forsikrede ble truffet i "noe i øret" og at sykepleieren som behandlet ham, trykket plastsprøyten for langt inn i øret. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke, eller om han ble skadet grunnet påvirkning fra en skadelig arbeidsprosess. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av den tidsnære dokumentasjonen og konkluderte med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Nemnda uttalte videre at tinnitus som skyldtes en medisinsk behandling utført av sykepleier, ikke var omfattet av bestemmelsen i bokstav c. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (offshorearbeider) fikk plager i øret etter en øreskylting, 1.1.17. Han jobbet da offshore. Saken gjelder hans krav om erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven (yfl). Krav under to ulykkesforsikringer er behandlet i FinKN 2022-521.

Fastlegen noterte 19.1.17 at forsikrede fikk "Tinitus etter øreskylting 2 uker siden. (...) noe væske i mellomøret ve side og lett rødme i øregang", og den 2.3.17:

Ble øreskylt offshore primo januar. Påfølgende tinitus som han ikke har hatt tidligere. Noe mildere plaget i dag men fremdeles hørbar tinnitus sier han. Vil vurdere å få dette registrert som ARS sier han.

(...)

I Melding om arbeidsrelatert sykdom til Arbeidstilsynet 3.7.17, skriver petroleumlege/sjømannslege K-B at forsikrede var blitt øreskylt av sykepleier på arbeidsplassen med påfølgende "smerter og kraftig tinnitus. Gradvis noe bedre i tiden etterpå, men fremdeles tinnitusplager i stille omgivelser. Audiometri uten hørselstap". Kopi av meldingen ble ikke sendt arbeidsgiver og bedriftshelsetjenesten.

Den 3.7.17 noterte fastlegen at plagene med tinnitus hadde "vedvart i flere måneder (...) Smerter ved skylting offshore spes hø øret".

I yrkesskademelding til Nav 15.10.17, heter det at forsikrede ble: "Øreskylt av sykepleier på arbeidsplass offshore (...) Påfølgende smerter og kraftig tinnitus". I melding om yrkesskade eller yrkessykdom til Nav 1.12.17, heter det at forsikrede ble påført tinnitus etter hendelsen 1.1.17:

Skulle ha øreskylting hos medic (...). Trodde at det sto en plugg i øret fra bruken av ørepropper til helikopterturen ut på feltet. Da øreskylting ble utført, ble det påført et voldsomt trykk mot øret, og kraftig øresus i mange dager. Framdeles tinitus, men i mindre grad.

Nav godkjente tinnitus i venstre øre som yrkesskade 3.4.18. I vedtaket er det vist til opplysningen i skademeldingen om at forsikrede ble "utsatt for uventet høyt trykk mot øret under øreskylning i felten, og oppsøkte bedriftslege da plager vedvarte etter dette".

I et poliklinisk notat, 19.1.20, fra sykehusets øre-, nese-halsavdeling heter det at forsikrede for to år siden:

(...) på arbeid off-shore opplevde (...) en rar følelse i venstre øre etter å ha vært utsatt for mye støy. Han hadde bukt dobbelt hørselsvern. Sykepleier mistenkte ørevoks, og i det pasienten skulle få skylt øret, opplevde han at noe i øret ble truffet, og pasienten fikk umiddelbart kraftig og intens høyfrekvent lyd i venstre øre. Siden har denne blitt mindre, men fortsatt høyfrekvent lyd som er til stede hele tiden. (...) Det er spesielt når det er stille rundt ham at tinnitusen er fremtredende. Han har fått registrert tinnitus som arbeidsrelatert skade.

I skademelding til selskapet, 20.10.20, beskrives hendelsen slik:

Var til sykepleier offshore, som skulle skylle ørene mine for ørevoks. Dette ble utført med en spiss plastsprøyte som ble trykket for langt inn i venstre øret. Ble et høyt smell i øret og hørte ingenting på det øret i 2-3 dager etter dette. Den konstante pipelyden var veldig kraftig de første dagene, men ble gradvis redusert til det nivået den ligger på i dag. Det er en konstant diskantlyd i hodet (Tinitus)
Hørselstester hos (...) viser også at det er registrert hørselltap etter denne hendelsen.
(...)

Selskapet avsto kravet 9.11.20. Forsikrede hadde ikke vært utsatt for noen ulykkeshendelse. Selskapet informerte om at forsikrede kunne melde inn en eventuell yrkesrelatert sykdom, dersom han hadde fått hørselsnedsettelse i form av larmskade. Selskapet opprettholdt avslaget 21.5.21.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han var utsatt for en arbeidsulykke 1.1.17. Sykepleieren stakk en spiss plastsprøyte for langt inn i venstre øre. Han fikk tinnitus som følge av hendelsen. Behandlingen var en del av hans arbeid. Skaden oppstod ved en ytre begivenhet og er en belastning utenfor rammene av ordinær arbeidsprestasjon. Det var uventet og uforutsett at sprøyten ble trykket for langt inn. Uansett er selskapet ansvarlig etter yfl. § 11 første ledd bokstav c. Det ville være sterkt urimelig om forsikrede skal bære følgene av skaden han pådro seg mens han var i arbeid offshore for sin arbeidsgiver, se Rt-2004-261.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke var utsatt for en arbeidsulykke 1.1.17. Det er tale om en ordinær medisinsk behandling, og det inntraff ikke noe plutselig eller uforutsett under behandlingen. Det er heller ikke tale om en ekstraordinær hendelse, men en helt vanlig tilsiktet medisinsk behandling. Heller ikke sikkerhetsventilen i yfl. § 11 første ledd bokstav c får anvendelse. Øreskylning er ikke noen arbeidsprosess og utgjør heller ikke en særskilt risiko som forsikrede var utsatt for i arbeidet.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om forsikrede 1.1.17 var utsatt for en arbeidsulykke eller er blitt skadet pga. påvirkning fra en skadelig arbeidsprosess, jf. yrkesskadeforsikringsloven (yfl.) § 11 første ledd bokstav a og c.

Nemnda behandler først om forsikredes tinnitus skyldes en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det er kravstiller, forsikrede, som må sannsynliggjøre (bevise) at vilkårene for erstatning er oppfylt. Dersom det er tvil om faktum legger nemnda størst vekt på tidsnære opplysninger. Opplysninger som er tilkommet senere – og som står i motstrid med mer tidsnære bevis – blir tillagt mindre vekt. Dette er i samsvar med de prinsipper for bevisvurdering som Høyesterett legger til grunn, men også et utslag av at nemndas saksbehandling er skriftlig.

Etter yfl. § 11 første ledd bokstav a gjelder loven skade og sykdom forårsaket av en arbeidsulykke (yrkesskade). Dette begrepet er ikke definert i loven, men det fremgår av forarbeidene at begrepet skal forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3. I den paragrafens annet ledd defineres to kategorier arbeidsulykke; det *markerte* ulykkesbegrepet (en plutselig eller uventet ytre handling) og det *avdempede* ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid). Det kreves ikke noen ytre hending "i tilfeller hvor arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning", jf. Rt-2005-1757 avsnitt 29.

For at en hendelse skal være omfattet av det *markerte* arbeidsulykkebegrepet må det ha vært noe i den ytre situasjonen som utviklet seg på en uventet måte og at dette – uventede – medførte skaden, det kreves således et ulykkesmoment, se Rt-2009-1485 avsnitt 21-24. Dessuten må så vel kravet om plutselig som uventet være oppfylt for at det skal anses foreligge en arbeidsulykke, jf. Rt-2005-1757 avsnitt 47.

Forsikrede gjør gjeldende at han har sannsynliggjort at det inntraff noe spesielt ved øreskylingen 1.1.17, og har vist til den fremlagte medisinske dokumentasjonen. Nemnda peker på at i de tidsnære medisinske dokumentene (journalnotatene 19.1.17 og 2.3.17) heter det at forsikrede fikk tinnitus etter øreskyling. Dette sier imidlertid ikke at plagene skyldes en arbeidsulykke. I meldingen til Nav, 1.12.17, opplyste forsikrede imidlertid at han ved behandlingen ble påført "et voldsomt trykk". Dette viser imidlertid ikke at noe gikk galt under øreskylingen. Opplysning om det fremkommer for første gang tre år etter hendelsen i det polikliniske notatet av 9.1.20. Der heter det at "noe i øret" ble truffet under øreskylingen mens det i skademeldingen til selskapet 20.10.20 heter at plastsprøyten ble "trykket for langt inn".

I samsvar med de prinsipper for bevisvurdering som nemnda benytter, tillegger nemnda de tidsnære opplysningene størst vekt. Nemnda må derfor konkludere med at forsikrede ikke har sannsynliggjort at det foreligger en arbeidsulykke omfattet av det markerte ulykkesbegrepet.

Nemnda behandler så om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke etter det *avdempede* arbeidsulykkebegrep. Det kreves at det foreligger et avvik fra det normale i vedkommendes arbeid. Et slikt avvik kan enten være at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammen for arbeidet, eller at normalt arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte. Avviket må likevel uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning, se Rt-2009-1626, avsnitt 29.

Nemnda har tidligere konkludert med at forsikrede ikke har sannsynliggjort at det skjedde noe avvik ved øreskylingen 1.1.17. Forsikrede har også opplyst at øreskylingen om bord etter helikopterturen var en del av hans alminnelig arbeid. Nemnda kan da ikke se at forsikrede har sannsynliggjort at han har vært utsatt for noen usedvanlig påkjenning eller belastning.

Subsidiært har forsikrede anført at hendelsen 1.1.17 er omfattet av bestemmelsen i yfl. § 11 første ledd bokstav c. Den gjelder "annen skade og sykdom" som skyldes "skadelig påvirkning fra skadelige stoffer eller arbeidsprosesser", og får anvendelse for skade/sykdom som ikke er omfattet av bestemmelsene i første ledd bokstav a og b, jf. ordet "annen". Ordlyden krever at det må foreligge "påvirkning fra skadelige ... arbeidsprosesser".

Høyesterett har lagt til grunn at bestemmelsen i bokstav c ikke har noe vidt anvendelsesområde, men er en sikkerhetsventil for tilfeller som ligger nær opp til det som dekkes etter bokstav a eller b, se Rt-2011-368 avsnitt 45. Det fremgår av avsnitt 46 i dommen at "arbeidsprosesser" kan omfatte rent "manuelle arbeidsoppgaver", og at det kan foreligge en "arbeidsprosess" selv om

arbeidstakeren har en viss valgmulighet med hensyn til utførelsen. Det understrekes samtidig at uttrykket "skadelige" innebærer en begrensning.

Forsikrede anfører at hans tinnitus skyldes medisinsk behandling utført av en sykepleier, dvs. ikke pga. arbeid utført av forsikrede selv. Nemnda kan da ikke se at hendelsen 1.1.17 er omfattet av bestemmelsen i bokstav c.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).